

Pieken in Zuidoost-Nederland, uitzicht op de top

■ Samenvatting

Pieken in Zuidoost-Nederland, uitzicht op de top

■ Samenvatting

Inleiding

In 2010 moet Zuidoost-Nederland een toonaangevende regio zijn in Europa op het gebied van innovatie en ondernemerschap. Om dat te kunnen bereiken heeft de Programmacommissie Zuidoost-Nederland het programmadocument 'Pieken in Zuidoost-Nederland, Uitzicht op de Top' opgesteld. Een programma om de regionale economische pieken, die van nationale betekenis zijn, uit te bouwen en daarmee de internationale concurrentiekracht van Zuidoost-Nederland verder te versterken. Deze brochure bevat een samenvatting van het programma.

Vernieuwd beleid: van achterstanden naar kansen

De nationale overheid heeft met de nota Pieken in de Delta een omwenteling tot stand gebracht in het regionaal-economisch beleid. De focus is verschoven van het wegwerken van economische achterstanden naar het gericht stimuleren van regionaal economische kansen: "de pieken in de Delta". De verschillen tussen Nederlandse regio's, zeker in Europees perspectief, zijn niet meer zo groot dat achterstandsbeleid gecontinueerd zou moeten worden. De belangrijkste reden is echter de gedachte dat beleid gericht op het ontwikkelen van regionaal-economische kansen een grotere bijdrage aan de nationale economie geeft dan pogingen om met veel inspanning en financiële middelen de laatste verschillen tussen regio's weg te werken.

Vernieuwde aanpak: programmacommissie uit triple helix

Het identificeren van de regionaal-economische kansen van nationaal belang kan niet vanuit Den Haag. Dat kan alleen maar op regionale schaal via intensieve samenwerking in de zogenaamde triple helix: bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden. De technologische topregio Zuidoost-Nederland, kortweg TTR-ZON genaamd, is één van de zes regio's waar een Programmacommissie is gevormd, met vertegenwoordigers uit die triple helix (zie kader).

De voorloper van deze Programmacommissie, de Regiegroep TTR-ZON, heeft medio 2005 al een vertaalslag gemaakt van de eerste noties uit Pieken in de Delta naar een Innovatie-agenda voor Zuidoost-Nederland. De huidige Programmacommissie heeft deze agenda verder onderbouwd, aangescherpt en geconcretiseerd met als resultaat een economische agenda voor de periode 2006 – 2010 met concrete actielijnen om als rijk en regio gezamenlijk te investeren in het realiseren van een toonaangevende Europese top-technologie regio. Een vraaggestuurde agenda die door het regionale bedrijfsleven wordt herkend en onderschreven en tevens het kader is waarbinnen jaarlijks subsidie-aanvragen kunnen worden ingediend.

De volgende leden hebben op persoonlijke titel zitting in de Programmacommissie Zuidoost-Nederland:

Onno Hoes

gedeputeerde Economische Zaken Provincie Noord-Brabant

Martin Eurlings

gedeputeerde Economische Zaken Provincie Limburg

Alexander Sakkers

voorzitter Samenwerkingsverband Regio Eindhoven

Harry Hendriks

directeur Philips Electronics Nederland

Jan Lamkin

directeur SBE Piping

Frans Pistorius

directeur DSM Nederland

Amandus Lundqvist

voorzitter College van Bestuur Technische Universiteit Eindhoven

Jo Ritzen

voorzitter College van Bestuur Universiteit Maastricht

Norbert Verbraak

voorzitter Raad van Bestuur Fontys Hogescholen

Bert de Vries

plv. Directeur-Generaal voor Ondernemen en Innovatie

Het secretariaat van de programmacommissie Zuidoost-Nederland wordt gevormd door het Ministerie van Economische Zaken.

Decentraal wat kan, centraal wat moet

Een belangrijk beleidsuitgangspunt is "decentraal wat kan, centraal wat moet". De nationale overheid pakt alleen activiteiten op die niet door de regio kunnen worden opgepakt. Pieken in de Delta, als verbindende schakel tussen Rijk en regio, richt zich vooral op die projecten waarbij partijen niet zonder elkaar kunnen. Waar regio-specifieke kennis en netwerken gekoppeld kunnen worden aan nationaal beleid.

Toegevoegde waarde Pieken in de Delta

Zuidoost-Nederland is een regio waar de afgelopen periode veel economische beleidsdocumenten zijn gepresenteerd, zoals de Versnelingsagenda Limburg, het Brabantse Innovatie Actieprogramma en de Brainport Navigator. Daarnaast lopen er al vele succesvolle en krachtige uitvoeringsprogramma's, zoals het Horizon programma, het Innovatie Actieprogramma Brabant en de verschillende programma's van BOM en LIOF, zoals Make-it en Process-it. Wat is dan nog de toegevoegde waarde van Pieken in de Delta? Deze is samen te vatten met vier termen: visie, verbinding, vernieuwing en geld.

Visie

De toptechnologieregio Zuidoost-Nederland staat nationaal en internationaal bekend als toonaangevend op het gebied van kennis en innovatie. In Europees perspectief gezien scoort de regio hoog op factoren als competitiviteit, productiviteit, aantallen patenten, werkgelegenheid, R&D-uitgaven, innovatiepotentieel en opleidingsniveau van de bevolking. Doel van het Pieken in de Delta programma voor Zuidoost-Nederland is om deze krachtige positie verder uit te bouwen en te versterken. Die topositie moet concreet gestalte krijgen in de groei en ontwikkeling van:

- 10 top-kennisinstellingen die als kennisbron en uitstraling onmisbaar zijn voor de in Zuidoost-Nederland aanwezige bedrijvigheid;
- 100 top-bedrijven met internationale naamsbekendheid en in hun marktsegment accelerator van groei en innovatie;
- 1.000 betrokken MKB-bedrijven die de basis en het cement vormen van de regionale kennis-economie en ambitie uitstralen in termen van vernieuwing en groei;

- 10.000 nieuwe en/of hoogwaardige arbeidsplaatsen voor kenniswerkers met uitstraling naar 100.000 structurele arbeidsplaatsen die hier direct dan wel indirect mee samenhangen.

Om deze ambitie te realiseren is het noodzakelijk een scherpe focus aan te brengen. We kunnen niet 'van alles een beetje doen', maar moeten durven kiezen en daar als regio meerjarig fors op investeren. Kiezen kan alleen op basis van een duidelijke visie.

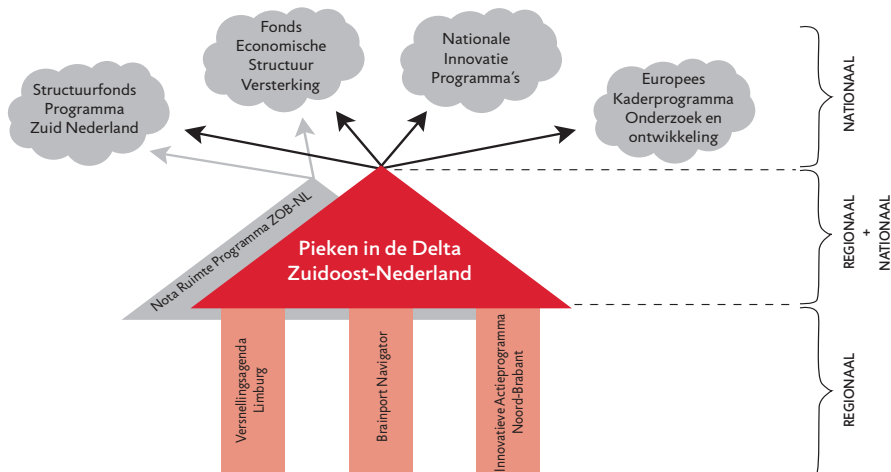
Na een intensief proces van analyse en consultatie, waarbij velen uit de regio zijn betrokken, heeft de Programmacommissie een meerjarenprogramma opgesteld. Het programma kent concrete actielijnen waarbinnen projecten kunnen worden ingediend. Aan het eind van deze brochure vindt u een samenvatting van de programma- en actielijnen. Een uitgebreide verantwoording en toelichting vindt u in het programmadocument 'Pieken in Zuidoost-Nederland, Uitzicht op de Top'.

Verbinding en vernieuwing

Pieken in de Delta is ook een proces. Een proces van verbindingen leggen met bestaande regionale programma's en met nationale en internationale programma's. Regionale programma's zijn uitermate belangrijk om een basis te creëren waarop de pieken van nationaal belang kunnen worden gefundeerd. Zonder krachtige regionale programma's geen succesvol Pieken in de Delta.

Pieken in de Delta kan ook voor Zuidoost-Nederland de verbinding leggen met grote nationale en internationale programma's. De combinatie van een scherpe inhoudelijke visie die gedragen worden door een regio met hechte verbindingen tussen partijen, levert een krachtig startbewijs voor dergelijke programma's, zoals bijvoorbeeld het Fonds Economische Structuurversterking, de Europese Structuurfondsen en het Europese Kaderprogramma.

Verbindingen leggen kan alleen als binnen Pieken in de Delta kansen worden gesignaleerd en ontwikkeld tot nieuwe projecten. Het programma wil zich positioneren als een vernieuwend vliegwiel, waarvan de dynamiek vergroot wordt door constructieve verbindingen met andere programma's.

Geld

Zonder financiële mogelijkheden bestaat altijd het risico dat gespin niet in wol wordt omgezet, woorden niet in daden. Daarom heeft het ministerie van Economische Zaken voor een periode van vier jaar een financieel commitment afgegeven van € 27 mln voor de regio Zuidoost-Nederland. Uitgangspunt is dat de regionale publieke partijen, zoals de Provincie Noord-Brabant, de Provincie Limburg en het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven, als cofinanciers optreden en gezamenlijk minimaal hetzelfde bedrag bijdragen als door EZ beschikbaar wordt gesteld. Daarnaast is er een jaarlijkse landelijke competitie waaruit Zuidoost-Nederland naar verwachting ook een deel zal ontvangen. Daarmee komt het totaal beschikbare publieke budget voor het programma Pieken in de Delta Zuidoost-Nederland voor de periode 2006 – 2010 op circa € 100 mln.

Overzicht Programmalijnen en Actielijnen

Programmalijn Kennis

Het stimuleren van gerichte kennisontwikkeling op de kennisassen high tech systemen & materialen, food & nutrition en life sciences & medische technologie in Zuidoost-Nederland.

Actielijn 1.1

Het stimuleren van de (eur-)regionale samenwerking op het gebied van de kennisontwikkeling voor mechatronica en precisietechnologie, elektronica, ICT en embedded systemen in Zuidoost-Nederland.

De inzet is gericht op kennisontwikkeling op specifieke terreinen, waarbij in de aansluiting met omliggende regio's een duidelijke meerwaarde voorzien wordt. Projecten zijn gericht op toepassingsgericht onderzoek.

Actielijn 1.2

Het beschikbaar maken en implementeren van buiten de regio aanwezige kennis op gebied van functional foods en ingrediënten voor het MKB-bedrijfsleven in Zuidoost-Nederland.

Projecten zijn gericht op het bundelen van de vraag naar kennis bij bedrijven in de regio om vervolgens gericht kennis uit onder meer Wageningen en Maastricht te betrekken.

Actielijn 1.3

Het stimuleren van de regionale samenwerking op het gebied van materiaaltechnologie en de ontwikkeling van nieuwe materialen in Zuidoost-Nederland.

De inzet is gericht op het ontwikkelen van kansrijke initiatieven in de regio op het gebied van performance materialen. Projecten zijn gericht op toepassingsgericht onderzoek.

Programmalijn Kunde

Het intensiveren van de samenwerking in en tussen waardeketens c.q. tussen waardeketens en enabling technologies op gebied van gezamenlijke R&D-ontwikkeling, business development en marktontwikkeling in Zuidoost-Nederland.

Actielijn 2.1

Het stimuleren van de regionale samenwerking voor de ontwikkeling van vernieuwende productieprocessen bij food-bedrijven door de inzet integrale inzet van foodkennis, high tech systemen & materialen, logistieke concepten en value added services en ICT in Zuidoost-Nederland.

De inzet is met name gericht op het creëren en faciliteren van netwerk- en clustervorming op de raakvlakken van food en high tech systemen & materialen. Nieuwe clusterprojecten hebben de ambitie om toonaangevend in de wereld te zijn (world class performance).

Actielijn 2.2

Het versterken van netwerken en stimuleren van samenwerking tussen regionale MKB-bedrijven en tussen regionale MKB-toeleveranciers en OEM's (Original Equipment Manufacturers) met een sterke technologiepositie op het gebied van semicon en electronic production equipment, medische systemen en automotive specials in Zuidoost-Nederland.

De inzet is gericht op netwerkvorming tussen technologiegebieden binnen high tech systemen en materialen. Daarnaast zijn belangrijke elementen van projecten kennisoverdracht tussen OEM's en toeleverende MKB-bedrijven en clustervorming ten behoeve van gezamenlijke product- en applicatieontwikkeling.

Actielijn 2.3

Versterking facility sharing, ontsluiting van apparatuur en de combinatie van competenties m.b.t. moleculaire geneeskunde/diagnostiek, farma en biomaterialen in Zuidoost-Nederland.

De inzet is gericht op het versnellen van applicatieontwikkeling. Om MKB de gelegenheid te geven aan te haken, kunnen projecten worden ingediend op het gebied van facility sharing, bundeling en ontsluiting van apparatuur en combinatie van competenties, waarbij regio- en landsgrenzen geen belemmering mogen zijn.

Actielijn 2.4

Het stimuleren van de samenhang in de waardeketen (kennis, kunde, kassa) door middel van gezamenlijke R&D roadmaps voor functional foods & ingrediënten en food & enabling technologies in Zuidoost-Nederland.

De inzet is gericht op het organiseren van food-bedrijven (met de nadruk op MKB bedrijven) en kennisinstellingen, op Zuidoost-Nederlandse schaal, rondom gemeenschappelijke innovatiethema's. Hierbij dient optimaal gebruik gemaakt te worden van kenniscompetenties en facilit-

teiten van binnen en buiten de regio aanwezige kennisinstellingen.

Programmaliijn Kassa

Het stimuleren van marktgericht innovatief ondernemerschap en de toepassing van beschikbare kennis door het MKB-bedrijfsleven in Zuidoost-Nederland.

Actielijn 3.1

Het stimuleren van de koppeling van design en technologie binnen high tech systemen & materialen in Zuidoost-Nederland.

De inzet is gericht op het bevorderen van nieuwe technologieën in applicaties voor producten in innovatieve marktsegmenten, door het bevorderen van de samenwerking tussen bedrijven in de high tech systemen en materialen en design-ondernemingen.

Actielijn 3.2

Het stimuleren van nieuwe bedrijvigheid uit bestaande bedrijven en kennisinstellingen op het gebied van high tech systemen & materialen in Zuidoost-Nederland.

De inzet is gericht op het systematisch verkennen van (nog) niet benutte kennis die bij bedrijven en kennisinstellingen 'op de plank ligt', het matchen van deze kennis met MKB-bedrijven en starters, en het scheppen van de juiste voorwaarden om van kennis tot business te komen (coaching, advisering en het verstrekken van risico-kapitaal). Daarbij gaat het om de gebieden semicon en electronic production equipment, medische systemen en automotive specials.

Programmaliijn Open innovatie

Het stimuleren van fysieke en virtuele knooppunten voor kennisintensieve bedrijven in Zuidoost-Nederland.

Actielijn 4.1

Het stimuleren van de ontwikkeling en uitwerking van het campus-concept in Zuidoost-Nederland door dragende OEM's met een omvangrijke eigen basisresearch en een internationale uitstraling.

De inzet is gericht op de uitwerking van het campusconcept, het opstellen van businessplannen en de ontwikkeling van de niet-fysieke onderdelen van de campus, zoals facility sharing.

Programmalijn Kenniswerkers

Het stimuleren van flexibilisering en voldoende instroom van kenniswerkers in Zuidoost-Nederland.

In 2006 zullen voor deze programmalijn nog geen actielijnen benoemd worden. Wel zal in 2006 in opdracht van de Programmacommissie een signaleringsproject worden uitgevoerd om vast te stellen waar mogelijk actielijnen ontwikkeld zouden kunnen worden.

Colofon

Dit is een uitgave van de Programmacommissie
Zuidoost-Nederland, juli 2006.

Meerdere exemplaren kunt u bestellen via
www.ez.nl of 0800 – 646 39 51.

Aan deze brochure kunnen geen rechten worden
ontleend.

Informatie

Programmasecretariaat Zuidoost-Nederland
Ministerie van Economische Zaken

Programma Zuidoost-Nederland

tel: 040 – 296 9464

e-mail: pid_zuidoost@minez.nl

website: www.piekenindedelta.nl

publicatienummer: 060134